

ného, to již proto, že doba splatnosti daní podle zákona může se lišiti a také se pravidelně liší od splatnosti pachtovného, a propachtovatel v takovém případě není oprávněn domáhati se na pachtýři, by zaplatil částku na dlužné daně vypadající přímo jemu, nýbrž podle §§ 1404 nebo 1405 obč. zák. jen toho, by je zaplatil výběrčímu úřadu. V takovém případě nelze tedy dlužné daně považovati za součástku pachtovného ve smyslu § 1118 obč. zák., a pro jejich neplacení domáhati se zrušení pachtovní smlouvy. Dovolatelé se neprávem odvolávají na §§ 1099, 1092 a 1100 obč. zák., soudce, že, ujedná-li se úchylka od § 1099 obč. zák. o placení daní, považují se daně za součást pachtovného. Vždyť se podle smlouvy úchylka od § 1099 obč. zák. neujednala. Smluven byl pacht úhrnkový za celou usedlost bez zvláštního rozpočtu daní a břemen a tu už podle zákona nese břemeno daňové pachtýř. Dovolatelé míní neprávem, že by názor odvolacího soudu vedl k úplné bezmocnosti propachtovatele proti pachtýři, kdyby pachtýř po léta neplatil vysoké daně, za něž propachtovatel ručí nemovitostí. Propachtovatel má právo vymáhati žalobou, by pachtýř zaplatil daně, které se staly splatnými, a chce-li míti dále sahající práva, je na něm, by si je smluvně vymínil. Ale zákon bez smlouvy nedává mu právo, by k vůli neplacení převzatých břemen, které výslovně rozlišuje od pachtovného (§ 1099 a 1100 obč. zák.) mohl žádati za zrušení smlouvy. Tomu svědčí už doslov § 1118 obč. zák. Podle něho lze žádati za zrušení smlouvy, když nájemce je po upomínce s placením nájemného tak dalece v prodlení, že při uplynutí doby splatnosti ještě zcela nezaplatil dlužného nájemného, totiž nájemného za předešlé období. Zákon počítá tedy se splatností nájemného, ať podle zákona, zvyklosti nebo smlouvy, nikoliv s lhůtami splatnosti daní, které nájemce snad nese, ale které se s lhůtami nájemného pravidelně neshodují. Nelze sice souhlasiti s názorem žalovaných v dovolací odpovědi, že žaloba je pochybena proto, že je v ní žádáno vrácení věci spachtované a ne zrušení smlouvy, ježto odevzdání je pouhým následkem zrušení a zrušení se může státi i bez žaloby dřívějším prohlášením propachtovatele. Ale žaloba je neodůvodněna, ježto v ní není tvrzeno a prokázáno prodlení s placením samého pachtovného.

Čís. 8109.

Pojišťovací smlouva.

Povinnost pojistníka, předložiti při požárním pojištění úřední doklad o bezvinnosti není absolutní do té míry, že by její nesplněním sám o sobě zanikl nárok na náhradu nastalé a pojištěním kryté škody. Důkaz o bezvinnosti může býti nahrazen i jiným přípustným důkazním prostředkem soudním.

(Rozh. ze dne 2. června 1928, Rv II 725/27.)

Žalobce byl u žalované pojišťovny pojištěn proti škodě požárem. Vyhořev domáhal se na pojišťovně zaplacení pojistného peníze. Poji-

šťovna namítla proti žalobnímu nároku najmě, že žalobce nepředložil soudní vysvědčení nevinu. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Nesprávně prý posuzoval procesní soud smluvní závazek, podle něhož musí žalobce straně žalované předložiti soudní vysvědčení nevinu, což dosud neučinil. Jest pravda, že porušení této povinnosti má v zápětí ztrátu pojistného nároku (čl. 18 a 19 poj. podm.). Než, nehledíc k tomu, že tato průpadná doložka nemůže zabrániti žalobci, by neprokázal i jiným způsobem svou nevinu (§ 39 (4) poj. ř.), nemá tato ztráta nároku nastati podle čl. 19 druhá věta poj. podm., nepřičítá-li se pojistníkovi úmysl nebo hrubá nedbalost, aneb nemělo-li porušení to vliv ani na zjištění příhody pojistné ani na zjištění neb objem plnění pojišťovatelova. A tu jest posudkem znalce prokázáno, že jím předpokládané jednání žalobcovo není v žádné příčinné souvislosti s požárem. Tím jest zároveň řečeno, že jednání žalobcovo den před požárem není, i kdyby žalobce byl tak jednal, jednáním úmyslným a že také nejednal žalobce z hrubé nedbalosti. Kdyby se však mělo za to, že ztráta nároku nastane tenkrát, kdyby žalovaný nepředložil úmyslně vysvědčení nevinu aneb že by to učiniti nemohl z hrubé nedbalosti, pak i v tomto případě nemá průpadná doložka zde místa. Jest totiž usnesením okresního soudu prokázáno, že se žalobce dvakrát ucházel u trestního soudu o vydání vysvědčení nevinu, že však této žádosti nebylo pokud se týče nebylo zúplna vyhověno. Za tohoto stavu věci nelze říci, že žalobce, snaživ se opatřiti si zmíněné vysvědčení porušil svůj závazek k dodání tohoto dokladu úmyslně neb z hrubé nedbalosti. Ostatně bylo by porušení této závaznosti bezvýznamné, odvolatelka mohla i bez vysvědčení zjistiti trestními spisy jednak pojistnou příhodu, jednak svou povinnost k placení pojistného; objem této povinnosti byl mezi stranami nesporným. Průpadní doložka není zde tudíž účinnou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce byla posouzena sporná věc odvolacím soudem zcela správně. Nelze schváliti právní názor dovolatele, že t. zv. vysvědčení nevinu (čl. 18 všeob. podmínek pojišťovacích a § 39 odst. 3 pojišť. řádu) nelze považovati za důkazní prostředek o vině nebo nevině pojistníkovi a že požadavek vysvědčení nevinu jest jenom formální podmínkou uznání škody za pojistnou příhodu, že tedy odvolací soud neprávem se odvolává na ustanovení § 39 (4) pojišť. řádu. Povinnost pojistníka předložiti podle čl. 18 všeob. podmínek pojišťovacích a § 39 (3) pojišť. řádu, úřední doklad o bezvinnosti není absolutní do té míry, že by její nesplněním sám o sobě zanikal nárok na náhradu nastalé a pojištěním kryté škody, neboť je tato povinnost obmezena dalším ustanovením, »že opatření takového dokladu lze u pojistníka slušným způsobem předpokládati«. Poněvadž kromě toho vysvědčení o bezvinnosti je podle své povahy (§ 292 prvý odstavec c. ř. s.) veřejnou listinou, při

kteřé podle druhého odstavce § 292 c. ř. s. je důkaz nesprávnosti připuštěn, sluší z toho všeho usuzovati, že doklad o bezvinnosti může býti nahrazen i jiným přípustným důkazem soudním, a tu je pro tuto rozepři rozhodným, že se žalobci podle odvolacího zjištění důkaz jeho bezvinnosti úplně podařil, ačkoli nebyl s to podati dovolatelce dostačitelny doklad úřední o své bezvinnosti, když sice trestní řízení proti němu pro zločin žhářství bylo zastaveno, ale byl uznán vinným přestupkem zákazu kouření na nebezpečných místech podle § 452 tr. zák. a když, jak bylo zjištěno, toto jeho trestné provinění nebylo v příčinné souvislosti s vypuknutím požáru.

Čís. 8110.

Zavázal-li se manžel při rozchodu manželů, že bude manželce poskytovat příspěvek na zlepšení její výživy, pokud s ní nebude žiti ve faktickém manželském společenství, a že jí daruje zároveň pro případ svého úmrtí určitý peníz, manželka pak prohlásila, že tento dar přijímá a že není oprávněna proti manželi činiti další nárok z důvodu výživného, — platila tato úmluva i pro případ, že odloučené žiti manželů bylo napotom rozvodem nebo rozlukou zpečetěno.

Nárok manželky na placení výživného jest rázu soukromoprávního.

(Rozh. ze dne 2. června 1928, Rv II 836/27.)

V žalobě o rozvod manželství od stolu a lože domáhala se žalující manželka na manželi též placení výživného. Oba nižší soudy uznaly ohledně výživného podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu ohledně výživného zamítl.

Důvody:

Oba nižší soudy pokládají žalobní nárok za oprávněný z toho důvodu, že úmluva stran podle notářského spisu ze dne 15. prosince 1923 o výživném, jež žalovaný má žalobkyni poskytovat, neznamená konečnou úpravu výživného pro celou budoucnost a že zejména úprava neplatí pro případ, kdyby dodatečně došlo k soudnímu rozvodu manželství stran. Dovolací soud nesouhlasí s tímto právním názorem. Podle notářského spisu zavázal se žalovaný, že bude žalobkyni poskytovat ročně 2 q pšenice na zlepšení její výživy po dobu, pokud se žalobkyně nebude žiti ve faktickém manželském společenství, a daruje zároveň žalobkyni pro případ svého úmrtí 2.000 Kč. Žalobkyně naproti tomu prohlásila v notářském spise, že přijímá tento dar, jež odvolati žalovaný se vzdává, a že proti žalovanému z důvodu výživného nebude další nárok činiti a činiti oprávněna není. Doslov této úmluvy, zejména skutečnost, že žalobkyně přijímá z důvodu výživného dar pro případ úmrtí žalovaného a že se vzdává dalších nároků z téhož důvodu bezpodmínečně a časově neomezeně, nasvědčuje tomu, že bylo vůlí stran, by tato úprava jejich